

КОРОТКИЙ
УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ
І
КИТАЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК

精选
乌汉汉乌词典

精选乌汉汉乌词典

6

商务印书馆
选择出版社

商务印书馆

精选 马汉 词典
汉乌

H741.6
1

КОРОТКИЙ
КРАЇНСЬКО-
ИТАЙСЬКИЙ
І
КИТАЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК

商务印书馆

Видавництво «Шан'у
іньшугуань»
选择出版社

Видавничий дім
«Альтетернативи»

图书在版编目(CIP)数据

精选乌汉汉乌词典/郑述谱等编. —北京:商务印
书馆, 2008

ISBN 978-7-100-04346-5

I. 精… II. 郑… III. ①乌克兰语—词典②词
典—乌、汉 IV. H741.6

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2004)第 136195 号

所有权利保留。

未经许可,不得以任何方式使用。

JĪNGXUǎN WŪHÀN CÍDIǎN
HÀNWŪ

精 选 乌 汉 词 典
汉 乌

郑述谱 伊万·契尔科 编

吴 哲 金亚娜

商 务 印 书 馆 出 版

(北京王府井大街 36 号 邮政编码 100710)

选 择 出 版 社 出 版

(252021, Україна, Київ-21)

商 务 印 书 馆 发 行

三 河 市 艺 苑 印 刷 厂 印 刷

ISBN 978-7-100-04346-5

2008 年 1 月 第 1 版

开本 787×960 1/60

2008 年 1 月 北京 第 1 次 印刷

印张 13 11/15 插页 1

定 价 : 35.00 元

前 言

1990年,商务印书馆出版了黑龙江大学辞书研究所编写的《乌克兰语汉语词典》。这部词典出版后得到了各方的良好反应。十多年后,国际与国内的形势都发生了很大的变化。特别是,在乌克兰成为一个独立的欧洲国家之后,改革与开放的中国与乌克兰在政治、经济、文化、教育等各方面的交往都有了极大的发展。《乌克兰语汉语词典》作为联系两个伟大国家的一座语言桥梁,发挥了应有的作用,但是,作为一座“单向桥”,它已经无法满足双方日益增长的交流的需要。这时,乌克兰基辅的“选择”出版社首先提出了由两国学者合作编写并联合出版《精选乌汉汉语词典》的建议。这一建议得到了黑龙江大学辞书研究所与商务印书馆的响应。其实,这也正是中国学者与出版机构期望已久的事。于是,一个精心制定的合作计划便开始付诸实施了。

考虑到此前商务印书馆已经出版了好几种双语双向的精选词典,并且取得了很好的效果,这部《精选乌汉汉语词典》在收词范围、释义原则以及体例方面,都尽量向精选系列靠拢。但乌克兰语毕竟是另外一种独立的语言,在编写过程中根据乌克兰读者的特殊要求,对此给予了充分的考虑。

中乌双方在合作过程中,从促进与发展两大民族间的友谊与广泛交流的远大目标出发,本着平等互信、互相尊重的原则,克服了许多困难,终于成功地实现了预期的目标。这为扩大与加强中

乌两国的文化交流与合作做了一件大好事。特别应该提出的是，乌方主要编者著名汉学家伊万·契尔科(Іван Чирко)先生，在古稀之年，仍不畏艰难，辛勤工作，其崇高精神，令人感佩。遗憾的是，在本词典出版之时，他已经作古。

编者还要特别感谢加拿大的乌克兰裔学者彼得·波提契尼(Peter Potichnyj)教授对本词典编写工作所给予的始终如一的关心与支持，感谢香港实业界的崔建华先生以及基辅实业界的于云成先生及夫人董淑惠所提供的多方面的帮助。

编者深知，我们所做的这项工作具有很大的开拓意义，但开拓是难求完善的。我们诚挚地希望广大的读者对书中存在的缺点与错误提出批评与修改意见。

郑述谱

于黑龙江大学俄语语言文学研究中心

2005.09.01.

：咸，湖省以瓦字内号辞示表例号辞圆内中文籍(ε
 不(新)菱，oixgnoy(新)容①例
 uov nãtoãd 音舍屋；oixgnoy 容，uov tãt 音内；oixgnoy
 ...②

：咸，内号辞圆查荒也例就空特内同新，湖音
 ipnij 辞辞京，gnãtoãd 辞辞(湖派圆)① anãqa
 ...②

1. 收词

本词典收入乌克兰语词 1.3 万个。

2. 立目

1) 词目基本按字母顺序排列，但为节省篇幅，凡排列相邻的同族词，编排在同一词条内，选其中一词做主条，其余做副条，如：

авантю́р | **а** 冒险 (行动) màoxiǎn, 盲动 mángdòng.
во́нна ~а 军事冒险。|| ~**ізм**; ~**ний**.

аргуме́нт 论据 lùnjù, 理由 lǐyóu. || ~**а́ція** (全部) 论据 lùnjù, 理由 lǐyóu; ~ **ува́ти** 论证 lùnzhèng, 提出理由 tíchū lǐyóu.

2) 对应体动词列在同一词条内，未完成体在前，完成体在后，如：

вруча́ти, вручи́ти 交给 jiāogěi, 交付 jiāofù, 递交 dìjiāo; 托付 tuōfù.

забира́ти, забра́ти ① 拿去 náqù, 取去 qǔqù, 带走 dàizōu. ②...

3. 释义

1) 同一词条内，后一词的释义如与前一词相同或可推知，便不再重复列出，如：

весл | **о** 桨 jiǎng; 橹 lǔ. || ~**овий**; ~ **ува́ти** 划船 huáchuán;
 ~ **ува́ння**; ~ **я́р** 划船者 huáchuánzhě.

2) 释义中的六角括号表示括号内的字可以用来替换括号前的字，构成另一种译法，如：

вписува́ти, вписати ① 写[列, 录, 登, 记]人 xiě[liè, lù, dēng, jì]rù; 添写 tiānxiě. ②...

其中，“写入，列入，录人，登人，记人”均可做该义的译词。

3) 释义中的圆括号则表示括号内的字可以省略, 如:

вміщати, вмістити ① 容(得)下 róngxià, 装(得)下 zhuāngxià; 内有 nèi yǒu, 容纳 róngnà; 包含有 bāohán yǒu. ②...

有时, 译词的补充说明也放在圆括号内, 如:

арена ① (圆形的) 竞技场 yǎnjìchǎng, 竞技场 jìngjì-chǎng. ②...

4) 释义中的译词注出汉语拼音, 但重复的或可推知的, 则不列出, 如:

австралі́|ць 澳大利亚人 Àodàliyàrén. || ~ **йський**.

5) 语法、修辞或专业标注一般不注, 但个别情况下对理解释义很有帮助的则注出, 如:

сонячний ① 太阳的 tàiyáng de, 日的 rì de. ~ **промінь** 阳光. ② 有阳光的 yǒu yángguāng de, 阳光普照的 yáng-guāng pǔzhào de. ~ **бік** 朝阳的一面, 阳面. ◇ **сбнячна си-стема** 太阳系 tàiyángxì. **сбнячний удар** 日射病 rìshèbìng, 中暑 zhòngshǔ. **сбнячний час** <天> 太阳时 tàiyángshí.

词形变化表

1. 名词变格表

第一变格法

		硬变化	软变化		混合变化
单数	一格	подруга	праця	станція	груша
	二格	подруги	праці	станції	груші
	三格	подрузі	праці	станції	груші
	四格	подругу	працю	станцію	грушу
	五格	подругою	працею	станцію	грушею
	六格	(на) подрузі	(на) праці	(на) станції	(на) груші
	呼格	подруго	праце	станці	грушо
复数	一格	подруги	праці	станції	груші
	二格	подруг	праць	станцій	груш
	三格	подругам	працям	станціям	грушам
	四格	подруг	праці	станції	груші
	五格	подругами	працями	станціями	грушами
	六格	(на) подругах	(на) працях	(на) станціях	(на) грушах
	呼格	подруги	праці	станції	груші

第二变格法

① 阳性(单数)

	硬变化	软变化	混合变化
一格	батько брат	олень край	дощ школяр
二格	батька брата	оленя краю	дощу школярá
三格	батькові(-у) братові(-у)	оленеві(-ю) краві(-ю)	дощу школяреві(-у)
四格	батька брата	оленя край	дощ школярá

五格	батьком братом	о́ленем кра́м	доще́м школяре́м
六格	(на) ба́тькові (на) бра́тові	(на)о́лені (у)краю́(-ї)	(на) дощі́ (на)школяре́ві
呼格	ба́тьку бра́те	о́лене краю́	дощу́ школя́ре

②阳性(复数)

	硬变化	软变化	混合变化
一格	ба́тькі браті́	о́лені кра́ї	дощі́ школя́рі
二格	ба́тьків браті́в	о́ленів кра́їв	дощі́в школя́рів
三格	ба́тька́м брата́м	о́ле́ням кра́йм	доща́м школя́рам
四格	ба́тьків браті́в	о́ленів кра́ї	дощі́ школя́рів
五格	ба́тька́ми брата́ми	о́ле́нями кра́ями	доща́ми школя́рами
六格	(на) ба́тька́х (на) брата́х	(на)о́ле́нях (у) кра́ях	(на) доща́х (на)школя́рах
呼格	ба́тькі браті́	о́лені кра́ї	дощі́ школя́рі

③中性(单数)

	硬变化	软变化	混合变化
一格	вікно́	обліччя́ по́ле	прізви́ще
二格	вікна́	обліччя́ по́ля	прізви́ща
三格	вікну́	обліччю́ по́лю	прізви́щу
四格	вікно́	обліччя́ по́ле	прізви́ще
五格	вікно́м	обліччя́м по́лем	прізви́щем
六格	(на)вікні́	(на)обліччі́ (на)по́лі	(на) прізви́щу
呼格	вікно́	обліччя́ по́ле	прізви́ще

变格	变格	变格	变格
вікно́м шод	вікно́м шод	вікно́м шод	вікно́м шод
вікна́ шод	вікна́ шод	вікна́ шод	вікна́ шод
вікну́ шод	(о́-)-вікно́ шод	(у)-вікно́ шод	вікно́ шод
(у)-вікно́ шод	(о́-)-вікно́ шод	(у)-вікно́ шод	вікно́ шод
вікно́ шод	вікно́ шод	вікно́ шод	вікно́ шод

④中性(复数)

	硬变化	软变化	混合变化
一格	вікна	обліччя поля	прізвища
二格	вікон	облічч полів	прізвищ
三格	вікнам	облічччям полям	прізвищам
四格	вікна	облічччя поля	прізвища
五格	вікнами	обліччччями полями	прізвищами
六格	(на) вікнах	(на)обліччччях (на)полях	(на)прізвищах
呼格	вікна	обліччччя поля	прізвища

第三变格法

	单数		复数	
一格	ніч	ма́ти	но́чі	ма́тері
二格	но́чі	ма́тері	но́чей	ма́терів
三格	но́чі	ма́тері	но́чам	ма́теріам
四格	ніч	ма́тір	но́чі	ма́терів
五格	ні́ччю	ма́тір'ю	но́чами	ма́теріями
六格	(у)но́чі	(на)ма́тері	(у)но́чах	(на)ма́теріях
呼格	но́че	ма́ти	но́чі	ма́тері

第四变格法

	单数		复数	
一格	хлоп'я́	ім'я́	хлоп'я́та	іме́на
二格	хлоп'я́ти	іме́ні(ім'я́)	хлоп'я́т	іме́н
三格	хлоп'я́ті	іме́ні	хлоп'я́там	іме́нам
四格	хлоп'я́	ім'я́	хлоп'я́т	іме́на
五格	хлоп'я́м	ім'я́м(іме́нем)	хлоп'я́тами	іме́нами
六格	(на)хлоп'я́ті	(на)іме́ні	(на)хлоп'я́тах	(на)іме́на́х
呼格	хлоп'я́	ім'я́	хлоп'я́та	іме́на

2. 形容词变格表

		单数			复数
		阳性	中性	阴性	
硬变化	一格	нові́й	нове́	нова́	нові́
	二格	новóго		новóї	нові́х
	三格	новóму		нові́й	нові́м
	四格	同一或二	нове́	нову́	同一或二
	五格	нові́м		новóю	нові́ми
	六格	(у) новóму, -ім		(у) нові́й	(у) нові́х
软变化	一格	сі́ній/ безкра́йї	сі́н / безкра́	сі́ня/ безкра́я	сі́ні/ безкра́ї
	二格	сі́нього/безкра́його		сі́ньої/ безкра́йої	сі́ніх/ безкра́їх
	三格	сі́ньому/безкра́йому		сі́ній/ безкра́йї	сі́нім/ безкра́їм
	四格	同一或二	сі́н / безкра́	сі́ню/ безкра́ю	同一或二
	五格	сі́нім/безкра́їм		сі́ньою/ безкра́йою	сі́німи/ безкра́їми
	六格	(у) сі́ньому, -ім/ безкра́йому, -ім		(у) сі́ній/ безкра́йї	(у) сі́ніх/ безкра́їх
以 -лиць- 结尾的形容词	一格	білолі́цій	білолі́це	білолі́ця	білолі́ці
	二格	білолі́цього		білолі́цьої	білолі́цьих
	三格	білолі́цьому		білолі́цій	білолі́цим
	四格	同一或二	білолі́це	білолі́цю	同一或二
	五格	білолі́цим		білолі́цьою	білолі́цими
	六格	(у) білолі́цьому, -ім		(у) білолі́цій	(у) білолі́цьих

3. 动词变位表

① 现在时

		я	ти	він (вона, воно)	ми	ви	вони
第一变位法	писати	пиш ^у	пиш ^{еш}	пише	пишемо	пишете	пишуть
	нести	нес ^у	нес ^{еш}	несе	несемо	несете	несуть
	знати	знаю	зна ^ш	зна	знамо	зна ^{те}	знають
	давати	даю	да ^ш	да	дамо	да ^{те}	дають
第二变位法	кричати	крич ^у	кричи ^ш	кричить	кричимо	кричите	кричать
	летіти	леч ^у	лети ^ш	летить	летимо	летите	летят
	говорити	говорю	говори ^ш	говорит	говоримо	говорите	говорят
	любити	люблю	люби ^ш	любит	любимо	любите	любят

② 将来时

		я	ти	він (вона, воно)	ми	ви	вони
单一式	написати	напиш ^у	напиш ^{еш}	напише	напишемо	напишете	напишуть
	внести	внес ^у	внес ^{еш}	внесет	внесемо	внесете	внесут
复合式	писати	писатиму	писатимеш	писатиме	писатимемо	писатимете	писатимуть
	говорити	говоритиму	говоритимеш	говоритиме	говоритимемо	говоритимете	говоритимуть
合成式		буду	будеш	буде	будемо	будете	будуть
	писати	писати	писати	писати	писати	писати	писати

③ 过去时

	阳性	阴性	中性	复数
писати	писав	писала	писало	писали
написати	написав	написала	написало	написали
читати	читав	читала	читало	читали
прочитати	прочитав	прочитала	прочитало	прочитали
нести	ніс	несла	несло	несли
везти	віз	везла	везло	везли

2. 4. 数词变格表

① Один

一格	单数			复数
	阳性	中性	阴性	
一格	один	одно(одне)	одна	одні
二格	одного		одні ї(одної)	одних
三格	одному		одній	однім
四格	同一或二	одно(одне)	одну	同一或二
五格	однім		одні ю (одною)	одніми
六格	(на) одному(-ім)		(на)одній	(на)одних

② два (дві), три, чотири

一格	два	дві	три	чотири
二格	двох		трьох	чотирьох
三格	двом		трьом	чотирьом
四格	同一或二		同一或二	同一或二
五格	двома		трьома	чотирма
六格	(на) двох		(на)трьох	(на) чотирьох

③ п'ять—дев'ятнадцять, двадцять, тридцять

一格	п'ять	дванадцять
二格	п'яти, п'ятьох	дванадцяті(-тьох)
三格	п'яти, п'ятьом	дванадцяті(-тьом)
四格	п'ять 或 п'ятьох	дванадцять 或 дванадцятьох
五格	п'ятьма, п'ятьома	дванадцятьма(-тьома)
六格	(на)п'яти, п'ятьох	(на)дванадцяті(-тьох)
一格	сім	тридцять
二格	семи, сімох	тридцяті(-тьох)
三格	семи, сімом	тридцяті(-тьом)
四格	сім 或 сімох	тридцять 或 тридцятьох
五格	сьома, сімома	тридцятьма(-тьома)
六格	(на)семи, сімох	(на)тридцяті(-тьох)

④ п'ятдесят, шістдесят, сімдесят, вісімдесят

一格	п'ятдесят
二格	п'ятдеся́ти, п'ятдесятьо́х
三格	п'ятдеся́ти, п'ятдесятьо́м
四格	п'ятдесят 或 п'ятдесятьо́х
五格	п'ятдесятьма́, п'ятдесятьо́ма
六格	п'ятдеся́ти, п'ятдесятьо́х

⑤ со́рок, дев'яно́сто, сто

一格	со́рок	дев'яно́сто	сто
二格	сорока́	дев'яноста́	ста́
三格	сорока́	дев'яноста́	ста́
四格	со́рок	дев'яно́сто	сто
五格	сорока́	дев'яноста́	ста́
六格	(на)сорока́	(на)дев'яноста́	(на)ста́

⑥ двісті, тріста, чотириста... дев'ятсо́т

一格	двісті	тріста	п'ятсо́т
二格	двохсо́т	трьохсо́т	п'ятисо́т
三格	двомста́м	трьомста́м	п'ятиста́м
四格	двісті	тріста	п'ятсо́т
五格	двомаста́ми	трьомаста́ми	п'ятмаста́ми
六格	(на)двохста́х	(на)трьохста́х	(на)п'ятиста́х

否定	ніхто́	нікого́	нікому́	нікого́	нікому́	нікому́
	ніщо́	нічого́	нічому́	ніщо́	нічому́	ні на чо́му

5. 代词变格表

	一格	二格	三格	四格	五格	六格
人称代词	я	мене́	мені́	мене́	мно́ю	(на) мені́
	ти	тебе́	тобі́	тебе́	тобо́ю	(на) тобі́
	він	його́(нього́)	йому́	його́(нього́)	ним	(на) нього́му
	вона́	ї́ї(неї́)	ї́й	ї́ї(неї́)	нею́	(на) ній
	воно́	його́(нього́)	йому́	його́(нього́)	ним	(на) нього́му
	ми	нас	нам	нас	на́ми	(на) нас
	ви	вас	вам	вас	ва́ми	(на) вас
	вони́	їх(них)	їм	їх(них)	ні́ми	(на) них
反身代词	—	себе́ (до себе́)	собі́	себе́ (на себе́)	собо́ю	(на, в) собі́
物主代词	мій(мо́)	мого́	мо́му	同一或二 (同一)	мої́м	(на) мо́му
	мо́я	мо́ї	мої́й	мою́	мо́ю	(на) мої́й
	мої́	мої́х	мої́м	同一或二	мої́ми	(на) мої́х
指示代词	той(те)	того́	тому́	同一或二 (同一)	тим	(на) то́му
	та	ті́ї(тої́)	ті́й	ту	ті́ю(то́ю)	(на) ті́й
	ті́	ти́х	ти́м	同一或二	ті́ми	(на) ти́х
	цей(це)	цього́	цьому́	同一或二 (同一)	ци́м	(на) цьо́му
	ця́	ці́ї	ці́й	цю́	ці́ю	(на) ці́й
	ці́	ци́х	ци́м	同一或二	ці́ми	(на) ци́х

疑問代詞	хто	кого (біля ко́го)	кому́	кого́	ким	(на) ко́му
	що	чо́го (біля чо́го)	чому́	що	чим	(на) чо́му
	який(яке)	яко́го	яко́му	同一或二 (同一)	які́м	(на) яко́му
	яка́	яко́ї	які́й	яку́	яко́ю	(на) які́й
	які́	які́х	які́м	同一或二	які́ми	(на) які́х
	чий(чи́)	чийо́го	чийо́му (чи́му)	同一或二 (同一)	чи́м	(на) чийо́му
	чийа́	чи́ї	чийі́й	чию́	чи́ю	(на) чийі́й
чийі́	чийі́х	чийі́м	同一或二	чийі́ми	(на) чийі́х	
限定代詞	весь(увесь ввесь)	всьо́го	всьо́му	同一或二	всі́м	(на) всьо́- му(всі́м)
	все(усе́)	всьо́го	всьо́му	все(усе́)	всі́м	(на) всьо́- му(всі́м)
	вся(уся́)	всі́ї	всі́й	всю́	всі́ю	(на) всі́й
	всі(усі́)	всі́х	всі́м	同一或二	всі́ма	(на) всі́х
	ко́жний ко́жне	ко́жного	ко́жному	同一或二 ко́жне	ко́жним	(на) ко́жному (ко́жнім)
	ко́жна	ко́жної	ко́жній	ко́жну	ко́жною	(на) ко́жній
	ко́жні	ко́жних	ко́жним	同一或二	ко́жними	(на) ко́жних
不定代詞	де́хто	де́кого	де́кому	де́кого	де́ким	(на) де́кому, де́ на кому́
	аби́що	аби́чого	аби́чому	аби́що	аби́чим	аби́ на чо́му
	якийсь яке́сь	яко́гось	яко́мусь	同一或二 яке́сь	які́мсь	(на) яко́мусь (які́мсь)
	яка́сь	яко́їсь	які́йсь	яку́сь	яко́юсь	(на) які́йсь
	які́сь	які́хось	які́мсь	同一或二	які́мись	(на) які́хось
	бу́дь-чий бу́дь-чи	бу́дь-чийого	бу́дь-чийому	同一或二 бу́дь-чи	бу́дь-чийі́м	(на) бу́дь-чийому бу́дь на чийому
	бу́дь-чия́	бу́дь-чи́ї	бу́дь-чийі́й	бу́дь-чию́	бу́дь-чи́ю	(на) бу́дь-чийі́й бу́дь на чийі́й
бу́дь-чийі́	бу́дь-чийі́х	бу́дь-чийі́м	同一或二	бу́дь-чийі́ми	(на) бу́дь-чийі́х бу́дь на чийі́х	
否定代詞	ніхто́	ніко́го	ніко́му	ніко́го	ніко́го	нікі́м
	ніщо́	нічо́го	нічо́му	ніщо́	нічі́м	ні на чо́му

